

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romæ, 1863

Caput VIII. Obitum suum aliaque prædicit: moritur: sepelitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](#)

AUCTORE
CORN. CURTO.

crucem plantavit, que invitaret omnes ad communem usumfructum. Novo quoque portento Deus adfuit. Accurrebant omnes turmatim, et pro stomachi inanitate rapiebant quantum volebant: neque tamen fabarum messis visa decrescere; ut omnibus a mortali fame unus iste agellus salutem daret.

43 Nec in pauperes solum pia, sed in omnes passim mortales singulari amore ferebatur: ut si qua inquam posset, libentissime commodaret. Sacrum iter ad Montem-Toparium aliquando instituerat cum Alexandro pio et copioso adolescente, et altero quodam, civibus Castello-Francis. Enimvero, dum inter ambulandum de rebus divinioribus et amore caelestium disserit Christiana, ecce Martis-Castellani, qui aduersus Castello-Francos jus represaliorum (ut vocant) obtinuerant, obviam facti, in Alexandrum comitemque ejus insiliunt, prehensosque ambos trahunt in captivitatem. Consecutatur fugientes Virgo nostra, orans, obstans per sacrosancta Iesu Christi viscera; ut liberos eos recipiat, quiescum viam ceptam finiat. Surdo asello fabula canebatur. Adiculam ergo proximam ingreditur, et brevi sed ardentis precum jaculo cælum ferit, penetratque. Iterumque gradum accelerat, vociferat voce vocalissima, et ut expeditum pedem reflectat, Alexandrum monet. Audiit ille, vertutique se, et revertit ad Christianam, et Montem-Toparium. Porro, ut vi occultiori factum id scias, exultabundi predones Martis-Castellum attigerant prius, quam Alexandrum abesse cognoscerent. Illic ore indignabundo suam quisque indiligentiam accusantes, quando opulentum amiserant, alterum quoque paupertum non illibentes dimiserunt.

Vulnus su-
bit curat.

46 Non minus commodam opem ab eadem Sabbatinus quidam, architecton Pisanus accepit. Is aedificando monasterio sedulam applicans manum, pedem offendit graviter in elavo, cuius periculosam cuspiderem improviso caleaverat. Sed non tam ei vulnus doluit, quam quod Pisas frustra cogitaret; quo illi ex negotio proficiscendum erat. Condolere Virgo, et prece ad Deum concepta, obligare plagam ejus levifasciola, atque ut postridie Pisas ambulet intrepide, animum addere. Simul ad urbem pervenit, sollicitus de plaga inquirit. Sed illius etiam vestigium fascia, an manus Virginis? neutra tamen sine numine, quasi deterserat.

47 Crehra haec et stupenda erga multos beneficia, quæ tota Etruria rumore magno differebantur, accenderunt etiam civem Lucensem, Francuecum, ut et ipse aliquid Christianam rogaret, certus impetrasset. Erat viro improles uxor, sed liberorum cupientissimus animus. Venit ergo Crucis-Castellum, et conjugis vitium, suum desiderium Virgini explicat, supplicante ut voto suo potiatur. Se nihil dubitatrum de eventu, si illa tantummodo annueret, quæ calum hactenus semper habuisset exorabile. Illiusmodi precibus Virginem dies aliquot fatigaverat, cum ad Lucensem iter expeditus, spes iterum suas ei commendat. Tum Virgo (sciebat Deum non surdas aures roganti præbuisse) ad Francuecum: An satis, ait, factum tibi erit, si filiam tibi tua uxori genererit, quam hinc postea monasterio offeras? Ille vero: Multo potius, inquit, hoc, quam aliud quidvis ambo. Audit te Deus, reddidit Christiana: in ejus nomine revertere, et voluntati ejus conformiter vivere memento. Paullo post Francueci uxor portavit uterum, ipse deinde filiam (Jacobam dixere) ad Christianam: que, ubi per etatem lieuit, monachæ habitum induitam religiose vixit, ut nontam precibus impetrata, quam electa et a Deo in custodiam singularem accepta videretur.

48 Suis quoque decesso non poterat, que tam prona erat ad extraneos. Bono gloriæ famæ odore exicitate concurrebant undequaque virgines, et monastico instituto initiandas se Christianæ dederant tam multæ, ut earum numerus jam grandior esset, quam ut commode ali omnes possent. Deficiebat ergo quodam

die in vasis vinum, ut nihil reliqui esset, quod postridi sororibus ministraretur. Sollicita Virgo tenellarum agnarum, quibus pascua defore prævidebat, nisi provideret supremus Pastor; nuncupatis precibus eum rogat, ut suarum in necessitatibus articulo ne oblivisceretur. Uno verbo id insinuasse plus satis erat. En ille adest illico, et ubere vindemia implet penum. Quod mirandum ne per vulgi ora iret, severis silenti legibus sanctimoniales omnes obligaverat. Erupti tamen. Quidam enim, cum ad repleendum vas, quod inane momento temporis ante fuisse non ignoraverat, amphoram admovisset, vidit magna vi ebullire, et in terram vinum abundanter diffluere. Attonitus ergo primo obtutu ad numquam eatenus vistum prodigium, proripit se foras, et quod viderat, statim toto oppido divulgit.

CAPUT VIII.

*Obitum suum aliaque prædicti: moritur:
sepelitur.*

Illisce studiis occupatam, non imparatam tamen morbus invasit. Neque enim satis visum est Domino, sponsam habere diligenter per omnia magnarum virtutum vestigia subsequam, nisi passionis quoque suæ torculari eam subjiceret, et expressis sordium omnium minutis etiam pulvisculis, cœn dignum holocausta amoris sui igni consummaret. Paralysi ergo illam tres omnino annos lecto affixit, affixaque tam valide, ut latere dextero penitus funerato, quotidie cetero corpore millies mori videretur. Nihilo tamen minus laeta exorrectaque fronte, et ore ridenti, laudabat eum inter tormenta, quem pro se mortis amaritudinem gustavisse non illibenter, dicebat. Docebat suas ipsas sorores condolentes forti animo esse ad sufferendum pro dulci Jesu, quæcumque tempestas ingruerit. Certe nulla pena tam gravis illi unquam incubuit, quæ mentem ejus, quam in cælum defixum, turbare posset, aut flectere ad humanae infirmitatis deliquium. Sed quo major erat dolorum procolla, tanto altius firmiusque fundabat sua in Deum fiducia anchoram: adeoque, tum primo veram animi malaciam experiri, dilectoquo suo tranquillius immitti meditando orandoque videbatur. Non est tamen passa Antistita, eam transire ultra ad oratorium, ubi sacris operanti Presbytero assistere, et præsentem in hostia sacra Domum adorare solebat. Notaverat enim viribus eam omnino destitui. Edictionem ergo illi imperiosam habet, et jubet quiescere: Deum, scilicet omni-tuentem esse; et cordis intima, ipsamque mentem penetrare. Non ausa contra hincere, tanto libentius auscultavit Antistite, quanto se graviores sororibus molestiam addidisse sciebat, quam humeris ad sacellum ferebatur. Verum enim non caruit præmio suo tam prompta obedientia.

50 Nam, quem videre sub panis velo latente Videt Chri-
non licebat, cernebat extra omnem nubem conspi-
cum, quies Sacerdos faciebat. Id conscientia sua
prefecto Patri Joanni indicavit quidem, sed subeodem,
que peccata solebat, sigillo: a quo non prius liberum
pronuntiabat, quam ipsa in vivis esse desiisset.

51 Pulsante fores ejus, et vocante ad coronam im-
morescens ultimæque nuptias Sponsi dulcissimo,
cepit propinquam aeterni gaudii felicitatem quasi
concipere, emissis toto corpore radiis, qui adstantium
oculos fulgere suo præstinguebant. Itaque summan
vitæ sua horam prædicti; ut et pleraque multa de
patris tumulibus, monasteriis raris eventibus, aliisque: quæ non incassum dicta fuisse, post-nata tem-
pora deprehenderunt. Vocatus cœtus sanctimonialium
cum Antistite universus. Ab hac primum, deinde
reliquis singulatim, Christiana, veniam, si qua deli-
quisset, submisso animo flagitare, omnium amplexus
ambire; monere deinde omnes simul piis lacrymis,
vota que Deo nuncupaverant, libenter reddere; vir-
tutum

Paralysi la-
borat annis
tribus.

Horam obitus
sui prædicti:
multaque
alia post se-
catura.

Mulier infe-
cunda pro-
lem impetrat.

Exhausta
vasa vino mi-
raculose im-
plet.

Vita defunctorum.

Ab Angelis in celum animam ejus ferri videt Fregia.

Corpus ejus radiis illuminatur.

Funus ejus sanctimoniales pridem defuncte sunt pare vise.

tutum omnium basin humilitatem in caris et primis habere; sequi alacriter animarum Sponsum quo preterierat, assumpta in humeros cruce: denique proximum amare, sed super omnia Deum, et hunc pro ultimae voluntatis testamento sororibus discipulis suis scribere. Ibi continuo omnes in fletum prorumperere, et femineum ululatum. Haec vero nomen Jesu identidem salutando, corporis relicto impedimento libera ad caelos evolavit pridie Nonas Januarias c. lxxx, annos vixisset, quos omnes ab ipsa matris ubeibus, Deo ejusque obsequio impediti. Sanctum Augustinum et Divos Augustinianos Christianae in transitu adfuisse scriptorum firma opinio est: credo, ut quam aliis sepe, ei quoque ad celum viam premonstrarent.

53 De Angelis nullam habet res dubitationem; quorum inter brachia ad Superos evehiri visa est a Fregia, muliere inter Pisanos nobilis, cum summa in aede preceribus intenderet. Ad quam, voce jam ultra quam humana: Gande ait, amica mea Fregia, quia ad aternas delicias felicibus Caelicolarum manibus subvehitur.

54 Corpus fulgentibus circum beatitatis indicibus radiis illustrè, excivit ad sui spectaculum vicina disiataque oppida, quae undatim sese effundebant: ut totos dies decem neque sepeliri, neque a concurrentium halitu vitiato aere corrumpi poterit.

55 Primo ejusdem diei, quo animam dedit, vespero, solitus vestitum indumentis, eo loci deportatum est, ubi facile ab omnibus videri posset, alto in capulo, circumque lucentum tedarum denso ordine stipatum. Et ecce novum ostentum. Omni populo spectante produnt e claustris monasterii quinque monacharum biniones, sereno vultu omnes venustæ, pares corporis habitudine et viridi atestate, quæ annos non amplius xxii numerare videbatur, induta vestem quasi Anglicam, concolorem illi, quam ferre Christianæ in more erat, velo oblongo tecta caput, ambiant fereum, et componunt reverenter corpus ad consendum. Populus mirari publico abstineret solitum sodalitium, haerere in tam luculentu earum vultu obstupidi, et quasi saxei a monstru Meduseo. Venisse ad officium funerale defuncte persolvendum, eamque in rem ueste tam splendida donatas esse ab Agnolo cenobii benevolo Maecenate, suspicio erat: quare fuit, qui vulgus arcere, et oratorio excludere vellet, ne qua sororibus justa parantibus impedimento esset.

Sed cum ore ad gravitatem composito quidem, sed muto, aliquam-longo tempore religiosam stationem servassent, ingruenti densæ noctis caligine, eodem, unde exierant, redierunt. Persuasum id sibi omnes diu haberunt, donec cum Virginum Antistitita Presbyteri quesiti, responderunt numquam ad id officii sorores convenisse; sed neque esse in toto cenobio tres id atatis et formæ; præter-illa singularum indumenta esse vetera et lacera, ut non potuerint decenter se oculis vulgi conspicuas dare: credere se potius (si illi vellent oculis suis credi) fuisse sodales B. Christianæ pridem mortuas (erant illæ numero decem) quæ matri sue et magistræ honorem illum publicum exhibitum ivissent. At nihil hoc quidem videri potest, præt alia sunt, quæ ab obitu plurima maximaque patravit.

CAPUT IX.

Varia ejus meritis edita miracula.

Morbus comitialis curatur.

Ex familio cenobii domestico mulier ancilla, quæ negotia foris expediunda accurabat, nomine Laurentia, morbo comitiali obnoxia, tam crudelè interdum paroxysmum patiebatur, ut jactato immaniter corpore, vultum aliavè membra laceraret, multis post sequentibus diebus ad omne opus inutilis. Cum se eo, quo vivere desit, temporis momento, Beata Christianæ commendasset, numquam dein valetudinis ullum incommodum, nullum morbum experta, gratias egit suæ sospitatriæ.

57 Per eos dies puellus quidam, seu innocenter, seu petulanter, ex oblatis cereis unum secum asportaverat. Domi jussus patri eadem vespera ad promedium vinum in cellam descendenti prælucere, non veretur sacram hunc cereum accendere. Sed accederet ad dolium ipsum non potuit: dissilebant enim fragore magno rupti circuli, et soluta tabularum compage undique vinum fluebat. Pater, qui pone puerum sequebatur, quo nescio religionis scrupulo anxius, rogat vox aspera, quid culpa isto die admiserit. Ille, nihil circumlocutus planis verbis fatetur se candelam istam ex aram monasterii hodie subduxisse. Illuc pater in genua provolvitur, et a celo filii delictum deprecatur, restituendi cerei voto concepto. Et ecce novum prodigium. Subito, quasi conglatum stetit vinum, non potens ultra fluere dolio quantumvis soluto.

58 Eadem virtute et sanguinis profluvium stitit. Factum tribus verbis edicam. Mulier quedam laborabat haemorrhoidæ nullis medicinae subsidii curabili. Fluentem enim sanguinem prohibere nemo medicorum poterat, nemo sistere imminentem mortem. Jam linguae usum amiserat, et animam ipsam agebatstantem in limine ad exequendum. Aderat pollinator qui lavaret cadaver, vocabantur sandapilarii qui ad sepulturam efferrent, cum parentes filiam ad sepulcrum Christianæ abjiciunt: quæ pie invocata, sanguinem e vestigio stitit, et fugientem animam revocavit. Sed quid miratur stare vinum, aut sanguinem ad Virginis nutum, quando orientem solem vidimus ejus jussu stetisse?

59 Ut mirum quoque non sit rebellæ genios magnum in se Virginis imperium fassos esse; quando eodem statim, quo ad Superos transit die, obsidionem qua decem Crucis-Castellanæ feminas diu impotenter presserant, solve coacti sunt.

60 Hinc crescens tam rarorum miraculorum fama, mirum, quantum et fiduciae et religionis finitimus Florentinis adjecterit. Inter eos civis quidam decem et quatuor annos oculorum usu carverat, omni in posterum videlicet spes destitutus: nisi quod videret jam plus sibi in Christiana meritis subsidii positum esse, quam in omnium medicorum arte. Ad aram illius perductari voluit. Venit, vidit, et vicit pia prece potentiam omnium chirurgorum. Sacerdos gravis ex ordine Predicatorum, qui hume a privatione ad habitum miraculosum transitum praesens notaverat, eodem loci pro concione bene denuo examinatum prodigium explicavit, et ad Dei laudem, Beataeque venerationem luculento praœconio homines, qui ciceri bis mille accurrerant, excitavit.

61 Alterum Florentinum sub annum c. 1338 Apostema curvexabat apostema, inquietum malum. Is erat Lippus Adimarus, vir sanguine nobilis; quem in dextero latere id mali modo tam crudeli exercebat, ut omnem diu noctuque quietem illi interturbaret. Porro Adimari uxoris habebat in pretio crucem corallinam, quæ a venerandis Christianas lipsanis pro ornamento aliquando pependerat: credebat enim (ut semper ad pietatem priorum hic sexus est) a tactu tam sancti corporis virum supernaturalium aliiquid cruci sue adhaesisse. Eam ergo pro malagmate, malo applicat, et in Christiana tutelam conjugen suum prece calida mulier committit. Non fuit inanis ea fiducia. Momento temporis rupto apostemate dolor etiam omnis fractus est, et vidit clare Lippus se integræ convalusisse.

62 Monachus quoque Altipassanus, monacham Sanctam, que in alios tam rara beneficia quasi depluebat, se habitum facilem credidit, si adiret. Hic a diutina paralysi male habitus, manum alteram pro trunco gestabat, etiam ad cibum sumendum ineptam. Incommodi hujus gravi tadio affectus, ad Christianæ tumulum visit: illuc, inter precandum caelesti instinctu monitus, triduum trinotiumque obhaeret, et salutem integræ pie exspectat, et plene adipiscitur.

AUCTORE
CORN-CURTIO.
Qui cereum
illi oblatum
abstulerat
punitur.

Invocata si-
stit sanguinis
profluvium.

Decem ener-
gumenas li-
berat.

Cocco oculos
reddit.

Apostema cu-
rat.

Paralyticu-
res restituit.

63 Multo